

UDS, s.r.o.

PRŮVODCE PRO PODNIKATELE - NÁSTROJE NA OMEZENÍ DOPADŮ KORONAVIRU

Vypracoval:

Vlastislav Brabec

jednatel společnosti, daňový poradce ev. č.: 00004098

e-mail: brabec@uds.cz

tel.: +420 608 777 736

V Praze, dne 2. dubna 2020

Obsah

Obsah	2
1. Obecná opatření v oblasti daní	3
1.1. Opatření v rámci již existující legislativy	3
2. Opatření v oblasti daní	3
2.1. Prominutí správního poplatku	3
2.2. Daň z přidané hodnoty	3
2.3. Podání a platba daně z příjmů fyzických a právnických osob	3
2.4. Platba zálohy daně z příjmů fyzických a právnických osob	4
2.5. Platba záloh na silniční daň.....	4
2.6. Daň z nabytí nemovitých věcí	4
2.7. Elektronická evidence tržeb - EET.....	4
3. Opatření z pohledu zaměstnavatele a zaměstnance	5
3.1. Program Antivirus na ochranu zaměstnanosti	5
3.2. Placení veřejného pojištění zaměstnavatelem	6
3.2.1. Žádost o splácení dlužného pojistného.....	6
3.2.2. Odstranění tvrdosti zákona	6
3.3. Práva zaměstnanců v době mimořádných opatření.....	6
3.4. Ošetřovné člena rodiny pro zaměstnance.....	8
4. Opatření vlády z pohledu OSVČ.....	8
4.1. Prominutí záloh na sociální a zdravotní pojištění.....	8
4.2. Termín pro podání přehledů OSVČ.....	8
4.3. Ošetřovné člena rodiny pro OSVČ:	8
4.4. Jednorázový finanční příspěvek pro OSVČ	8
5. Ostatní opatření v oblasti podnikání	9
5.1. Bezúročné půjčky COVID I a COVID II	9
5.2. Datové schránky	9

1. Obecná opatření v oblasti daní

1.1. Opatření v rámci již existující legislativy

V této kategorii úlev naleznete takové, které existují v našem právním systému již delší dobu. Veřejná správa veřejně deklaruje, že bude při schvalování těchto žádostí shovívavá zejména, pokud poplatník prokáže, že jeho finanční situaci negativně ovlivnila zavedená opatření. Jedná se o následující instituty:

- posečkání daně – odklad konkrétní daňové povinnosti o předem stanovené období;
- zaplacení daně ve splátkách – splacení daně v předem stanovených splátkách;
- stanovení záloh jinak – snížení nebo odpuštění záloh na daň;
- prominutí úroku z prodlení při pozdní úhradě daně.

2. Opatření v oblasti daní

2.1. Prominutí správního poplatku

Většina výše uvedených žádostí podléhá za běžného režimu správnímu poplatku. Státní správa chce vycházet podnikatelům vstříc, a proto plošně promíjí správní poplatek u žádosti o:

- posečkání daně;
- splátkování daně;
- prominutí úroků z prodlení;
- prominutí úroků z posečkané částky

Správní poplatek je plošně prominut u žádostí podaných do 31. 7. 2020.

2.2. Daň z přidané hodnoty

V období od 1. 3. 2020 do 31. 7. 2020 budou plošně prominuty pokuty 1.000,- Kč za pozdní podání kontrolního hlášení, tj. podání do 5 pracovních dnů po řádném termínu.

Ostatní pokuty za pozdní podání kontrolního hlášení, tedy za podání více než 5 dní po řádném termínu, budou prominuty pouze na individuální žádost a při doložení důvodu pozdního podání spojeného s onemocněním COVID-19.

2.3. Podání a platba daně z příjmů fyzických a právnických osob

Při podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických nebo právnických osob a včasném zaplacení daňové povinnosti do 30. 6. 2020 bude automaticky prominuto příslušenství k dani všem fyzickým i právnickým osobám, které měly řádný termín pro podání daňového přiznání do 1. 4. 2020.

2.4. Platba zálohy daně z příjmů fyzických a právnických osob

Bude zrušena povinnost zaplatit zálohu na DPFO a DPPO splatnou k 15. červnu 2020 bez nutnosti podávat samostatnou žádost. Toto se netýká záloh splatných k 15. 3. 2020. O stanovení této zálohy v jiné výši nebo o její úplné odpuštění lze žádat i zpětně.

2.5. Platba záloh na silniční daň

Plošně pro všechny poplatníky silniční daně byla posunuta úhrada záloh na silniční daň splatných v dubnu a v červenci, a to nejpozději do 15. 10. 2020. U všech takto zpožděných úhrad bude automaticky prominuto příslušenství daně, tedy všechny úroky z prodlení a z posečkání.

2.6. Daň z nabytí nemovitých věcí

Bylo schváleno plošné prominutí pokuty za pozdě podané daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí či za pozdě uhrazenou daň z nabytí nemovitých věcí nebo zálohu na tuto daň. Prominutí se vztahuje na všechna daňová přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí s lhůtou podání v termínu od 31. 3. do 31. 7. 2020.

Daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí může být bez hrozby sankce podáno nejpozději do 31. 8. 2020. Současně platí, že v těchto případech budou prominuty také úroky z prodlení nebo úroky z posečkání daně z nabytí nemovitých věcí.

V současnosti řeší ministerstvo financí dokonce návrh na zrušení daně z nabytí nemovitostí jako celku. O případných změnách Vás budeme samozřejmě dále informovat.

2.7. Elektronická evidence tržeb - EET

Po dobu nouzového stavu a tří měsíců následujících byla odložena účinnost 3. a 4. vlny EET.

Dále byla pozastavena povinnost elektronicky evidovat tržby pro subjekty spadající do všech fází EET, a to po dobu stavu nouze a následujících třech měsíců.

Jedná se však o záměr, který potřebuje schválení v legislativním procesu.

3. Opatření z pohledu zaměstnavatele a zaměstnance

3.1. Program Antivirus na ochranu zaměstnanosti

Tento program byl schválen ve zrychleném legislativním procesu. Nicméně prozatím nebyly dořešeny praktické souvislosti aplikace. Všichni zaměstnavatelé netrpělivě čekají na zveřejnění kroků, jak v praxi postupovat. Jakmile budou k dispozici další kroky, budeme tento dokument dále aktualizovat stejně jako obsah našich webových stránek.

V návrhu bylo schváleno několik režimů s ohledem na konkrétní dopad opatření:

Režim A – Nucené omezení provozu a karanténa

Uzavření či omezení provozu na základě krizového opatření či nařízení karantény příslušným úřadem

- v případě karantény pobírá zaměstnanec náhradu mzdy 60% průměrného redukováného výdělku
- v případě uzavření provozu nařízením vlády pobírá zaměstnanec náhradu mzdy 100% průměrného výdělku
- příspěvek zaměstnavatelům 80% z vyplacené náhrady mzdy včetně odvodů / max. však do výše 39.000,- Kč

Režim B – Související hospodářské potíže

Překážky v práci na straně zaměstnavatele v důsledku souvisejících hospodářských potíží z důvodu šíření koronaviru

- dle druhu překážky pobírá zaměstnanec náhradu mzdy 60-100% průměrného výdělku
- příspěvek zaměstnavatelům 60% z vyplacené náhrady mzdy včetně odvodů / max. však do výše 29.000,- Kč

Podmínky pro nárok na kompenzaci:

- týká se firem v podnikové sféře, zaměstnanci musí být v pracovním poměru a musí se účastnit nemocenského pojištění
- zaměstnavatel striktně dodržuje zákoník práce
- zaměstnanec nesmí být ve výpovědní lhůtě a nesmí mu být dána výpověď
- zaměstnavatel musí vyplatit mzdu a odvést odvody

Druhy překážek v režimu B:

- Překážky v práci na straně zaměstnavatele z důvodu nařízení karantény či péče o dítě u významné části zaměstnanců (30 % a více) – zaměstnanec pobírá náhradu mzdy 100 % průměrného výdělku
- Omezení dostupnosti vstupů (surovin, výrobků, služeb) nezbytných k činnosti - zaměstnanec pobírá náhradu mzdy 80 % průměrného výdělku
- Omezení poptávky po službách, výrobcích a jiných produktech firmy - zaměstnanec pobírá náhradu mzdy 60 % průměrného výdělku

3.2. Placení veřejného pojištění zaměstnavatelem

Jedná se prozatím o oblast, která zůstává bez jakéhokoli návrhu na podporu vlády, která do dnešního dne nevydala žádné nařízení o odkladu zákonných odvodů na veřejné zdravotní a sociální pojištění. V současné době je možné se opřít jen o aktuálně platnou legislativu, která nabízí dvě možnosti:

- žádost o splácení dlužného pojistného;
- odstranění tvrdosti zákona.

3.2.1. Žádost o splácení dlužného pojistného

Jak již bylo uvedeno, není možné prozatím využít vládní podporu pro odklad splatnosti veřejného zdravotního a sociálního pojištění. Navzdory této nevýhodě jsme intenzivně jednali se zdravotními pojišťovnami a správami sociálního zabezpečení a syntetizovali jsme následující závěry.

Tyto instituce veřejného zájmu nemají k dispozici zákonný prostředek, na základě kterého by mohly odkládat splatnost veřejného zdravotního a sociálního pojištění po dobu nouzového stavu. Nicméně vědomy si mimořádnosti situace nebudou činit kroky směřující k vymáhání nedoplatek po dobu nouzového stavu. Jedná se pochopitelně o tvrzení, které nemá oporu v zákoně, ale s ohledem na současný stav je možné věřit tomu, že bude respektováno. Toto se nebude vztahovat na notorické neplatiče veřejného pojištění, kteří mají trvale problémy s platební morálkou.

S ohledem na skutečnost, že může mít plátce veřejného zdravotního pojištění schválen jen jeden splátkový kalendář u každé instituce, doporučujeme v případě nemožnosti platit pojištění vyčkat na ukončení mimořádných opatření a požádat o povolení splátek následně za celkový dluh. Pokud to ekonomické možnosti dovolí, nic nebrání klientům, aby platili průběžně alespoň část případných dluhů, což bude určitě institucemi kvitováno.

V každém případě žádosti budou automaticky zamítány zaměstnavatelům, kteří průběžně neplnili veškeré své povinnosti vyjma samotného placení pojistného. Proto apelujeme na to, abyste dodržovali veškeré své povinnosti zaměstnavatele.

Poněvadž systém výběru veřejného pojištění je u všech institucí automatizovaný, nelze vyloučit, že budou pojišťovny rozesílat výkaz nedoplatek.

3.2.2. Odstranění tvrdosti zákona

Po doplacení veškerého dlužného pojistného bude možné žádat o prominutí penále s odkazem na odstranění tvrdosti zákona. Podle našeho názoru bude vydán pokyn, na základě kterého budou žádosti o prominutí penále za období mimořádných opatření schvalována.

3.3. Práva zaměstnanců v době mimořádných opatření

Pro orientaci zaměstnanců v současné situaci zpracovalo MPSV přehledný leták, který řeší většinu situací, které mohou nastávat. S ohledem na výše uvedené by měli zaměstnavatelé znát práva zaměstnanců, aby nedocházelo ke zbytečným správním deliktům, které mohou negativně ovlivnit vyřízení některých žádostí.

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV ZAMĚSTNANCE BĚHEM EPIDEMIE KORONAVIRU

1) Může mi zaměstnavatel nařídit dovolenou „ze dne na den“?

Zaměstnavatel dovolenou určuje alespoň 14 dnů předem, pokud se nedohodne se zaměstnancem na kratší lhůtě (§ 217 zákoníku práce).

2) Může mi ve zkušební době zaměstnavatel dát výpověď během prvních 14 dnů nemoci, nebo když jsem v karanténě?

Zaměstnavatel nesmí zrušit pracovní poměr ve zkušební době v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény (§ 66 zákoníku práce).

3) Může mi zaměstnavatel nařídit výkon jiného druhu práce, než mám v pracovní smlouvě?

Zaměstnanec není povinen vykonávat jinou práci, než má sjednanou jako druh práce v pracovní smlouvě. Zaměstnavatel se musí se zaměstnancem na výkonu jiné práce mimo sjednaný druh práce dohodnout.

4) Kdy mám právo odmítnout vykonávat práci?

Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, která bezprostředně ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob. Takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance. Zákon neposkytuje ochranu zaměstnanci, který by tak učinil účelově (§ 106 zákoníku práce).

5) Může mi zaměstnavatel zkrátit pracovní úvazek?

Zkrátit pracovní dobu (úvazek) lze pouze v dohodě se zaměstnancem (§ 80 zákoníku práce).

6) Může mi zaměstnavatel dát výpověď kvůli koronaviru?

Ne, nemůže. Zaměstnavatel může dát výpověď zaměstnanci pouze z důvodů vyjmenovaných v § 52 zákoníku práce.

7) Může mi zaměstnavatel snížit mzdu?

Zaměstnavatel nemůže snížit zaměstnanci sjednanou mzdu. Pozor: je-li mzda zaměstnance určena mzdovým výměrem, je snížení možné, ale důvod musí spočívat ve vykonávané práci. Ke změně výše mzdy nemůže dojít zpětně.

8) Je možné pracovat z domova, když jsem v karanténě?

Zaměstnanci nelze práci z domova jednostranně nařídit, neboť se na tom musí zaměstnanec se zaměstnavatelem vždy dohodnout. Práce z domova je možná i při nařízené karanténě. Zaměstnanci v takovém případě přísluší mzda, nikoli náhrada mzdy nebo nemocenské poskytnuté při karanténě.

9) Může mi zaměstnavatel zrušit nebo změnit směny „ze dne na den“?

Změnu rozvržení směn může zaměstnavatel provést pouze 2 týdny předem, nedohodne-li se se zaměstnancem jinak (§ 84 zákoníku práce).

10) Může mi zaměstnavatel nařídit neplacené volno?

Neplacené volno nelze nařídit, lze jej poskytnout jen na žádost zaměstnance.

11) Kolik dostanu, když jsem v karanténě?

Zaměstnanec má právo na náhradu mzdy od zaměstnavatele ve výši 60 % průměrného redukovaného výdělku po dobu prvních 14 dnů, a pokud se zaměstnanec nevrátí do práce, pak má od 15. dne nárok na nemocenské (§ 192 zákoníku práce).

12) Pokud je má firma uzavřena kvůli mimořádným opatřením, kolik dostanu?

Pokud zaměstnavatel nepřiděluje práci z důvodu uzavření provozoven na základě mimořádných opatření vlády nebo z jeho vlastního rozhodnutí, náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku (§ 208 zákoníku práce).

13) Když nemůže zaměstnavatel zajistit chod podniku kvůli prostoji, kolik dostanu?

Pokud zaměstnavatel nepřiděluje práci z důvodu prostojů, např. nemá dostatek surovin pro výrobu, náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši nejméně 80 % průměrného výdělku [§ 207 písm. a) zákoníku práce].

14) Když zaměstnavatel nemá práci, protože nejsou zakázky, kolik dostanu?

Pokud zaměstnavatel nepřiděluje práci z důvodu částečné nezaměstnanosti, tj. z důvodu omezení odbytu výrobků/poptávky po službách, náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši nejméně 60 % průměrného výdělku, je-li uzavřena dohoda s odborovou organizací.

15) Kdy mám právo na pracovní volno a ošetřovné?

Po celou dobu uzavření příslušného školského zařízení /stacionáře přísluší zaměstnanci pracovní volno a dávka ošetřovné z důvodu péče o dítě mladší 13 let, péče o nezaopatřené dítě, které je závislé na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni I (lehká závislost), a dále o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni I (lehká závislost).

Nejste na to sami! Když budete ve složité situaci, neváhejte se obrátit na vaši odborovou organizaci. Pokud u vás na pracovišti není, obraťte se na Českomoravskou konfederaci odborových svazů, nebo Asociaci samostatných odborů. Pomůžou vám i poradí!

Jana Maláčová
ministrka práce a sociálních věcí

PRO VÍCE INFORMACÍ:

Informační linka: 1212

Informační linka Státního úřadu
inspekce práce: +420 800 606 070

www.mpsv.cz/prava-zamestnancu

3.4. Ošetřovné člena rodiny pro zaměstnance

Vláda schválila se zpětnou účinností od 11. 3. 2020 ošetřovné člena rodiny pro zaměstnance až do 13 let věku dítěte a u hendikepovaných dětí bez omezení věku. Náhrada se poskytuje po celou dobu trvání mimořádných opatření při uzavření škol a dalších dětských zařízení. Rodiče se na OČR mohou libovolně střídát.

4. Opatření vlády z pohledu OSVČ

4.1. Prominutí záloh na sociální a zdravotní pojištění

Osoby samostatně výdělečně činné mají prominuto placení záloh na sociální a zdravotní pojištění za období březen až srpen 2020. Zálohy zaplacené v březnu se automaticky započtou na úhradu záloh za září.

Důležité je vnímat, že pojistné za rok 2020 bude nakonec poplatníkem hrazeno ze skutečného vyměřovacího základu. Stát jen za osobu samostatně výdělečnou činnou uhradí za období březen až srpen 2020 minimální pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Proto u poplatníků s vysokým vyměřovacím základem může dojít k situaci, že bude mít velmi vysoký doplatek na pojistném po podání přehledů za rok 2020.

Je potřeba upozornit na skutečnost, že zálohy na nemocenské pojištění je třeba řádně platit! Na tyto platby se prominutí nevztahuje.

4.2. Termín pro podání přehledů OSVČ

Termín podání přehledu OSVČ na zdravotní pojišťovny za rok 2019 se odkládá na 3. 8. 2020.

Termín pro podání přehledu OSVČ na správu sociálního zabezpečení zůstává nezměněný, ale při podání přehledu a zaplacení pojistného do 3. 8. 2020 budou automaticky prominuty veškeré penále.

4.3. Ošetřovné člena rodiny pro OSVČ:

Po dobu mimořádných opatření se bude ošetřování člena rodiny vztahovat i na osoby samostatně výdělečně činné. Finanční příspěvek bude ve výši 424 Kč na den a žádat o něj bude možné přes příslušný živnostenský úřad, pokud ošetřovné nečerpá druhý z manželů.

4.4. Jednorázový finanční příspěvek pro OSVČ

Osoby samostatně výdělečně činné, které byly ekonomicky zasaženy šířením koronaviru, budou moci žádat finanční úřad o jednorázovou kompenzaci ve výši 25.000,- Kč. Příspěvek bude vyplácen při splnění podmínek, kdy tato osoba:

- vykonává hlavní činnost (ve vymezených případech i činnost vedlejší)
- nemohla samostatně výdělečnou činnost zcela, nebo z významné části vykonávat v důsledku krizových opatření
- vykazala za první čtvrtletí meziročně pokles hrubých tržeb alespoň o 10%
- dosáhla v roce 2019 hrubých příjmů v přepočtu alespoň 15.000,- Kč měsíčně

- splnění těchto skutečností doloží žadatel čestným prohlášením

5. Ostatní opatření v oblasti podnikání

5.1. Bezúročné půjčky COVID I a COVID II

Vláda nabídla možnost získání bezúročné půjčky na krytí provozních nákladů prostřednictvím ČMZRB.

Program COVID I byl během několika dní beznadějně vyčerpán a uzavřen. Dle zkušeností od našich klientů, kteří byli mezi prvními žadateli, vůbec nemají zpětnou vazbu anebo byly žádosti odmítnuty z důvodu přečerpání programu.

V rámci programu COVID II budou komerčními bankami poskytovány úvěry na krytí provozních nákladů, přičemž stát za úvěry poskytne záruku a podnikatelům přímo přispěje na úhradu úroků. Ve výsledku by tak úvěr měl pro podnikatele zůstat bezúročný, případně úročený nízkým zbytkovým úrokem. Bohužel tento produkt z důvodu financování konkrétním programem Evropské unie nelze využít subjekty se sídlem v Praze.

5.2. Datové schránky

Po dobu mimořádných opatření je možné doporučenou poštu posílat bezplatně přes datové schránky.